

Folketingets Socialudvalg

Sagsnr. 2015-2976

Dato: 24. april 2015

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 27. marts 2015 følger hermed ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholdes endelige svar på spørgsmål nr. 257 (SOU alm. del).

Spørgsmål nr. 257:

"Hvordan vil ministeren sikre, at der ikke sker en afspecialisering på blindeområdet, da der er tale om en relativ lille målgruppe, som ikke er til stede i hver kommune?"

Svar:

Indledningsvis skal jeg bemærke, at de specialiserede skoler og de såkaldte kommunikationscentre, som indeholder tilbud direkte målrettet blinde og svagsynede, hører under undervisningsministerens ressortområde. Der er imidlertid grænseflader til det sociale område, idet de borgere, der bruger de pågældende tilbud, ofte også får ydelser efter sociallovgivningen.

Jeg vil gerne understrege, at jeg finder det meget vigtigt, at vi fastholder den højt specialiserede viden og sikrer, at vi har en struktur, hvor der findes særligt specialiserede tilbud til dem, der har brug for det, og hvor der sker en fortsat udvikling af specialiseret viden. Det gælder ikke bare i forhold til målgruppen blinde og svagsynede, men også i forhold til en lang række andre målgrupper. Jeg vil derfor svare mere generelt på spørgsmålet.

Ønsket om at sikre tilstrækkelig specialiseret viden og kompetencer var baggrunden for, at regeringen i november 2013 indgik en aftale med alle Folketingets partier om en kvalificeret indsats for grupper med særlige behov. Aftalen, som omfattede både det sociale område og specialundervisningsområdet, blev udmøntet i en række tiltag, som trådte i kraft 1. juli 2014.

Først og fremmest blev der etableret en national koordinationsstruktur, som giver staten en væsentlig rolle i forhold til at sikre de fornødne tilbud for målgrupper med behov for særligt specialiserede indsatser - både på det sociale område og på specialundervisningsområdet. Koordinationsstrukturen er forankret i Socialstyrelsen, men på specialundervisningsområdet deles kompetencen mellem Socialstyrelsen og Undervisningsministeriet.

Den nationale koordinationsstruktur indebærer, at Socialstyrelsen har kompetence til at udmelde målgrupper og/eller særlige indsatser, hvor der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommuner og regioner for at sikre og videreudvikle de mest specialiserede tilbud og indsatser.

Som den første målgruppe på specialundervisningsområdet har Socialstyrelsen i efteråret 2014 udmeldt "Børn og unge med alvorlig synsnedsettelse" og på det sociale område målgruppen "Voksne med svær erhvervet hjerneskade". Kommunerne arbejder nu med de to udmeldinger og skal afrapportere senest 1. marts 2016.

Socialstyrelsen vil frem mod afrapporteringerne være i løbende dialog med kommunalbestyrelserne og regionsrådene om de centrale udmeldinger. De foreløbige meldinger fra lokalt hold er, at der ikke vurderes at være væsentlige udfordringer i forhold til at kunne afrapportere på de centrale udmeldinger.

På baggrund af den endelige tilbagemelding går Socialstyrelsen i dialog med kommunalbestyrelserne om deres løsningsforslag. Hvis disse ikke vurderes at være tilstrækkelige til at sikre den specialiserede viden, kan Socialstyrelsen benytte sig af sin såkaldte "call-in beføjelse" og har i sidste ende mulighed for at pålægge en kommune eller en region et driftsansvar og dermed fastlægge en tilbudsstruktur på området.

Derudover skal Socialstyrelsen udarbejde vejledende, faglige forløbsbeskrivelser på det mest specialiserede socialområde og området for den mest specialiserede specialundervisning. Forløbsbeskrivelserne skal udgøre en faglig ramme for tilrettelæggelsen af kommunernes indsats over for en række målgrupper og skal indeholde den aktuelt bedste viden om, hvilke tilbud og indsatser der kan være relevante for den omfattede målgruppe, herunder hvilke faglige kompetencer der er relevante at inddrage i indsatsen i de forskellige faser.

Den første forløbsbeskrivelse er udarbejdet på specialundervisningsområdet og omhandler rehabilitering og undervisning af børn og unge med tidligt konstateret høretab. Forløbsbeskrivelsen er netop blevet offentliggjort af Socialstyrelsen.

Endelig har VISO i Socialstyrelsen fået ansvaret for at tilvejebringe de specialrådgivningsydelser, der tidligere hørte under de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud samt ansvaret for koordinering af vidensudvikling på området. VISO er således blevet pålagt en ny og væsentlig rolle, som skal skabe øget sy-

nergi på det mest specialiserede specialundervisningsområde inden for udvalgte målgrupper, herunder børn, unge og voksne med synsnedsættelse.

VISO indgik i 2014 kontrakter med seks af de tidligere lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud om at yde landsdækkende specialrådgivning samt for nogen af tilbuddenes vedkommende også vidensudvikling, udredning, kursusvirksomhed og/eller materialeproduktion. VISO følger løbende behovet for specialrådgivning og udviklingstendenserne inden for områderne af de pågældende specialundervisningstilbud, blandt andet med henblik på, at kontrakterne med tilbud på områderne kan blive så præcise som muligt. Næste forhandlingsrunde om kontrakter gældende for 2016 påbegyndes i maj måned.

Jeg mener, at der med disse initiativer er gjort rigtig meget for at sikre, at der ikke forsvinder vigtig specialiseret viden og kompetencer på det sociale område og på specialundervisningsområdet, herunder blandt andet i forhold til målgruppen blinde og svagsynede.

Manu Sareen

/ Hanne Stig Andersen